МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Факультет прикладної математики та інформатики

3BIT

до індивідуального завдання №4 з дисципліни «Моделі статистичного навчання»

> Виконав студент групи ПМіМ-12: Бордун Михайло

> > Перевірив:

Проф. Заболоцький Т. М.

Хід виконання

1. Використання логістичної регресії для прогнозування ймовірності дефолту на основі іпсоте та balance з даних Default та оцінка тестової помилки цієї моделі, використовуючи метод валідаційного набору.

```
default
          student
                      balance
                                       income
No :9667
         No:7056
                    Min. : 0.0
                                   Min. : 772
                                   1st Qu.:21340
Yes: 333
         Yes:2944
                    1st Qu.: 481.7
                    Median : 823.6
                                   Median :34553
                    Mean : 835.4
                                   Mean :33517
                    3rd Qu.:1166.3
                                   3rd Qu.:43808
                          :2654.3
                                   Max.
                                          :73554
```

На рисунку вище наведені загальні властивості змінних з датасету Default: як бачимо ми маємо дві якісні та відповідно дві кількісні змінні, а саме balance та income.

1.1 Побудовано логістичну регресійну модель, яка використовує income та balance для передбачення default.

```
Call:
glm(formula = default ~ income + balance, family = "binomial",
    data = Default)
Deviance Residuals:
   Min 1Q Median
                               3Q
                                         Max
-2.4725 -0.1444 -0.0574 -0.0211
                                      3.7245
Coefficients:
              Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
(Intercept) -1.154e+01   4.348e-01 -26.545   < 2e-16 *** income   2.081e-05   4.985e-06   4.174   2.99e-05 ***
balance
             5.647e-03 2.274e-04 24.836 < 2e-16 ***
Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
(Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
    Null deviance: 2920.6 on 9999 degrees of freedom
Residual deviance: 1579.0 on 9997 degrees of freedom
AIC: 1585
Number of Fisher Scoring iterations: 8
```

1.2 Розділено вибірку на навчальний та тестовий набори використовуючи функцію sample(), генерування відбувалося наступним чином:

```
train = sample(length(balance), length(balance) / 2)
Default.test = Default[-train, ]
```

При чому, варто зауважити що попередньо було встановлено set.seed(1). Оцінено логістичну регресійну модель, використовуючи навчальну вибірку.

```
Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
(Intercept) -1.194413e+01 6.177962e-01 -19.333444 2.810180e-83
income 3.262025e-05 7.023514e-06 4.644434 3.410095e-06
balance 5.689218e-03 3.158234e-04 18.013920 1.515093e-72
```

3 огляду на наведені значення p-value бачимо, що обидві змінні мають значущий вплив на залежну змінну.

Виконано прогнозування дефолт-статусу для кожної людини в тестовій вибірці на основі передбачення апостеріорної ймовірності дефолту для цієї людини.

```
probs = predict(fit.glm, newdata = Default.test, type = "response")
pred.glm = rep("No", length(probs))
pred.glm[probs > 0.5] = "Yes"
```

Оцінено тестову помилку на валідаційній множині шляхом обчислення частки статусу осіб, які неправильно класифіковані. В результаті тестова помилка склала 2.54%.

```
print(paste("Тестова помилка: ", mean(pred.glm != Default.test$default) * 100, "%")
)
```

"Тестова помилка: 2.54 %"

1.3 Повторив попереднє завдання три рази, використовуючи три різні розбиття вибірки на навчальний та тестовий набори. Це було виконано взявши код до попереднього завдання у функцію, яку було викликано у циклі. Булівський аргумент передано для того, щоб не викликати кожен раз опис регресійної моделі.

```
for (i in (0:2)) {
  TestError(FALSE)
}
```

3 огляду на наведені нижче результати можна сказати, що немає кардинальних змін через постійно однаковий розмір тестових та тренувальних вибірок (а саме 5000 значень) та відсутність аномальних відхилень у нашій загальній вибірці, однак точність очевидно відрізняється через те, що кожен раз в нас рандомно беруться різні спостереження для наших наборів.

```
"Тестова помилка: 2.74 %"
"Тестова помилка: 2.44 %"
"Тестова помилка: 2.44 %"
```

1.4 Розглянемо модель логістичної регресії, яка передбачає ймовірність дефолту за допомогою змінних іпсоте, balance та фіктивної змінної для student.

```
fit.glm = glm(default ~ income + balance + student,
  data = Default, family = "binomial", subset = train)
```

Було оцінено тестову помилку моделі використовуючи метод валідаційного набору як і в попередніх завданнях. В результаті тестова помилка склала 2.78%,

що є свідченням недоцільності додавання фіктивної змінної в нашу модель, оскільки без неї (використовуючи 4 різних розбиття на навчальний та тестовий набори) точність була вищою.

- 2. Аналіз стандартного відхилення оцінок параметрів моделі логістичної регресії, використовуючи: бутстрап; стандартну формулу функції glm().
- **2.1** Використовуючи функції summary() та glm(), визначено оцінку середньоквадратичного відхилення параметрів логістичної регресії, яка використовує іпсоте та balance для оцінки ймовірності дефолту.

```
Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
(Intercept) -1.154047e+01 4.347564e-01 -26.544680 2.958355e-155
income 2.080898e-05 4.985167e-06 4.174178 2.990638e-05
balance 5.647103e-03 2.273731e-04 24.836280 3.638120e-136
```

В результаті маємо дані з колонки Std. Error (середньоквадратине відхилення) для коефіцієнтів β_0 , β_1 та β_2 відповідно 4.35^{-1} , 4.99^{-6} та 2.27^{-4} .

2.2 Написано функцію boot.fn(), яка приймає на вхід набір даних та індекси спостережень для використання і виводить оцінки коефіцієнтів логістичної регресії, яка використовує іncome та balance для оцінки ймовірності дефолту.

```
boot.fn = function(data, index) {
    fit = glm(default ~ income + balance, data = data,
    family = "binomial", subset = index)
    return (coef(fit))
}
```

2.3-2.4 Використано функцію boot() з однойменної бібліотеки разом із функцією boot.fn() з попереднього пункту. Це було виконано для оцінки

середньоквадратичного відхилення параметрів логістичної регресії, яка використовує іncome та balance для оцінки ймовірності дефолту.

print(boot(Default, boot.fn, 100))

```
Call:
boot(data = Default, statistic = boot.fn, R = 100)

Bootstrap Statistics:
    original    bias    std. error

t1* -1.154047e+01    8.556378e-03    4.122015e-01

t2*    2.080898e-05   -3.993598e-07    4.186088e-06

t3*    5.647103e-03    -4.116657e-06    2.226242e-04
```

Як бачимо було взято R=100, тобто 100 повторень бутстрапу і у підсумку маємо наступні значення середньоквадратичного відхилення для коефіцієнтів β_0 , β_1 та β_2 відповідно 4.12^{-1} , 4.19^{-6} та 2.23^{-4} .

Тобто, оцінки виявилися досить схожими, однак бутстрап оцінив менші середньоквадратичні відхилення для параметрів нашої моделі.

3. Обчислення оцінки тестової помилки методом LOOCV для логістичної регресійної моделі на наборі даних Weekly, використовуючи лише функції glm(), predict.glm() та цикл for.

Розглянемо датасет Weekly. Для кожної дати наявна дохідність для попередніх 5 днів Lag1,...,Lag5. Змінна Volume містить дані про обсяг торгів попереднього дня у млн., Today — сьогоднішня дохідність, та змінна Direction, яка вказує чи зріс ринок чи впав.

```
Lag3
Min. :1990 Min. :-18.1950
                        Min. :-18.1950 Min. :-18.1950
          1st Qu.: -1.1540
                         1st Qu.: -1.1540
                                       1st Qu.: -1.1580
1st Qu.:1995
Median : 2000 Median : 0.2410
                        Median : 0.2410
                                       Median : 0.2410
                        Mean : 0.1511 Mean : 0.1472
Mean : 2000 Mean : 0.1506
3rd Qu.: 2005 3rd Qu.: 1.4050 3rd Qu.: 1.4090 3rd Qu.: 1.4090
Max. :2010 Max. : 12.0260 Max. : 12.0260 Max. : 12.0260
                                            Today
                               Volume
   Lag4
                  Lag5
Min. :-18.1950 Min. :-18.1950 Min. :0.08747 Min. :-18.1950
Mean : 0.1458 Mean : 0.1399 Mean :1.57462 Mean : 0.1499
3rd Qu.: 1.4090 3rd Qu.: 1.4050 3rd Qu.:2.05373 3rd Qu.: 1.4050
Max. : 12.0260 Max. : 12.0260 Max. :9.32821
                                          Max. : 12.0260
Direction
Down:484
Up :605
```

3.1 Побудовано модель логістичної регресії, яка передбачає Direction за допомогою змінних Lag1 та Lag2.

```
Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
(Intercept) 0.22122405 0.06146572 3.599145 0.0003192652
Lag1 -0.03872222 0.02621658 -1.477013 0.1396722362
Lag2 0.06024830 0.02654589 2.269590 0.0232324586
```

- 3 огляду на наведені значення p-value бачимо, що тільки змінна Lag2 має значущий вплив на залежну змінну.
- **3.2** Побудовано модель логістичної регресії, яка передбачає Direction за допомогою змінних Lag1 та Lag2, використовуючи всі спостереження, крім першого.

```
fit.glm2 = glm(Direction ~ Lag1 + Lag2, data = Weekly[-1, ], family = "binomial")
print(summary(fit.glm2)$coef)
```

```
Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
(Intercept) 0.22324305 0.06149894 3.630031 0.0002833875
Lag1 -0.03843317 0.02621860 -1.465874 0.1426825151
Lag2 0.06084763 0.02656088 2.290874 0.0219707105
```

Очікувано результат практично не змінився, оскільки було відкинуто тільки одне спостереження з вибірки з 1089 спостережень.

3.3 Використано модель з пункту 3.2, щоб передбачити Direction для першого спостереження.

```
Up
Down 0
Up 1
```

3 огляду на результат виконання функції contrasts(), бачимо, що для змінної Up асоційоване значення 1, тобто якщо результат прогнозування для нашої моделі буде більшим за 0.5, то значить спостереження класифіковано як Up для змінної Direction. Логіку перевірки правильності класифікації наведено нижче.

```
if (predict.glm(fit.glm2, Weekly[1, ], type = "response") > 0.5) {
  if (Direction[1] == "Up") {
    print("Правильне прогнозування Direction для першого спостереження")
  }
  else { print("Неправильне прогнозування Direction для першого спостереження") }
}
```

[1] "Неправильне прогнозування Direction для першого спостереження"

3.4 В циклі будуємо модель логістичної регресії, яка передбачає Direction за допомогою змінних Lag1 та Lag2, використовуючи всі спостереження, крім і-ого. Обчислено апостеріорну ймовірність для і-го спостереження для прогнозування, чи рухатиметься ринок вгору чи ні. А також визначено, чи допущена помилка при прогнозуванні Direction для і-го спостереження.

```
for (i in 1:length(Direction)) {
    fit.glm = glm(Direction ~ Lag1 + Lag2, data = Weekly[-
i, ], family = "binomial")

    if (predict.glm(fit.glm, Weekly[i, ], type = "response") > 0.5) {
        if (Direction[i] == "Down") {
            error_list[i] = 1
        }
     }
}
```

3.5 Обчислено середнє з п чисел, отриманих у пункті 3.4, для того, щоб отримати оцінку LOOCV для тестової помилки.

```
print(paste("LOOCV оцінка для тестової помилки: ", round(mean(error_list) * 100, 2), "%"))
```

```
"LOOCV оцінка для тестової помилки: 41.32 %"
```

В результаті бачимо, що оцінка для тестової помилки становить 41.32%, що ϵ досить поганим результатом.

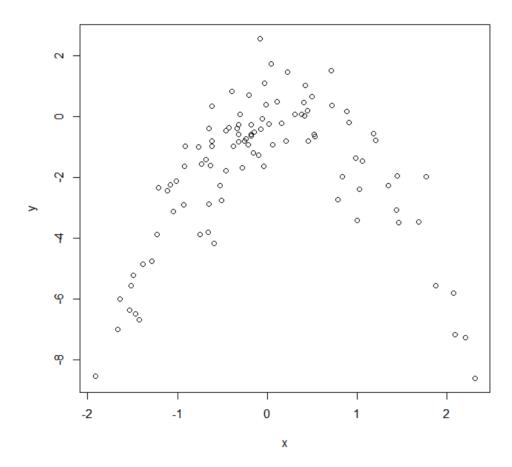
- 4. Використання перехресної перевірки на змодельованому наборі даних.
- 4.1 Створив змодельований набір наступним чином:

```
set.seed(1)
y = rnorm(100)
x = rnorm(100)
y = x - 2 * x^2 + rnorm(100)
```

В даному випадку бачимо, що аргументом для функції rnorm слугує число 100, що і є нашим n та свідчить про розмір змодельованої вибірки. Значення p=2

(оскільки в нас ϵ 2 предиктора х та х²). Для генерування даних використовується така модель: $Y=X-2X^2+\epsilon$.

4.2 Побудовано діаграму розсіювання X vs Y.

3 рисунку видно, що ϵ наявна від'ємна квадратична залежність між змінними X та Y. Загалом графік нагаду ϵ обернену параболу.

4.3 Встановлено random.seed [set.seed(1)] та обчислено оцінки тестових помилок методом LOOCV для наступних чотирьох моделей:

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X + \epsilon$$

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X + \beta_2 X^2 + \epsilon$$

$$\begin{split} Y &= \beta_0 + \beta_1 X + \beta_2 X^2 + \beta_3 X^3 + \epsilon \\ Y &= \beta_0 + \beta_1 X + \beta_2 X^2 + \beta_3 X^3 + \beta_4 X^4 + \epsilon \end{split}$$

Взагалі варто зазначити, що всі обчислення були огорнуті у функцію з аргументом seed, для зручності виконання наступного завдання.

```
Coords = data.frame(x, y)
LOOCV = function(seed) {
    set.seed(seed)
    cat("\n")
    print(paste("seed --- ", seed))
      # 4.3.1
    fit.glm = glm(y \sim x)
    print(paste("LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta1]: ",
    round(cv.glm(Coords, fit.glm)$delta[1], 2), "%"))
      # 4.3.2
    fit.glm2 = glm(y \sim x + I(x^2))
    print(paste("LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta2]: ",
    round(cv.glm(Coords, fit.glm2)$delta[1], 2), "%"))
    fit.glm3 = glm(y \sim poly(x, 3))
    print(paste("LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta3]: ",
    round(cv.glm(Coords, fit.glm3)$delta[1], 2), "%"))
    fit.glm4 = glm(y \sim poly(x, 4))
    print(paste("LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta4]: ",
    round(cv.glm(Coords, fit.glm4)$delta[1], 2), "%"))
L00CV(1)
```

```
[1] "seed --- 1"
[1] "LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta1]: 5.89 %"
[1] "LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta2]: 1.09 %"
[1] "LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta3]: 1.1 %"
[1] "LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta4]: 1.11 %"
```

3 огляду на наведені тестові помилки видно, що квадратична модель показує найкращі результати (помилка 1.09%).

4.4 Повторено пункт 4.3 з використанням різних seed значень, так, наприклад, я взяв seed, що дорівнює 10 та 100.

```
[1] "seed --- 10"
[1] "LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta1]: 5.89 %"
[1] "LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta2]: 1.09 %"
[1] "LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta3]: 1.1 %"
[1] "LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta4]: 1.11 %"
[1] "seed --- 100"
[1] "LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta1]: 5.89 %"
[1] "LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta2]: 1.09 %"
[1] "LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta3]: 1.1 %"
[1] "LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta3]: 1.1 %"
[1] "LOOCV оцінка для тестової помилки [beta0 - beta4]: 1.11 %"
```

Бачимо, що було отримано такі ж результати як і в пункті 4.3. Це досить логічно, оскільки LOOCV оцінка не пов'язана з seed, бо вона бере по черзі абсолютно кожен елемент вибірки як валідаційний та рахує середню помилку серед всіх спроб.

- **4.5** Очікувано, що серед моделей з пункту 4.3 мала найменшу тестову помилку LOOCV модель з двома предикторами, а саме помилка склала 1.09%. Найгіршу точність показала лінійна модель. Це все виводиться з діаграми розсіювання, що показує квадратичну залежність між змінними X та Y.
- **4.6** Розглянемо статистичну значимість оцінок коефіцієнтів кожної з моделей розглянутих у пункті 4.3.

Після виводу p-value для моделі з 4 предикторами, бачимо, що статистично значущими є тільки перші два х та x^2 . Це зрозуміло, оскільки ми використовували тільки перші два предиктора для генерування даних. Щодо узгодженості із результатами перехресної перевірки, то також бачимо, що найбільш значущим є квадратичний параметр (p-value < 0.001) і найменшу тестову помилку мала квадратична LOOCV модель.

5. Аналіз набору даних Boston з бібліотеки MASS.

```
        crim
        zn
        indus
        chas

        Min. : 0.00632
        Min. : 0.00
        Min. : 0.46
        Min. : 0.00000

        1st Qu.: 0.08205
        1st Qu.: 0.00
        1st Qu.: 5.19
        1st Qu.: 0.00000

        Median : 0.25651
        Median : 0.00
        Median : 9.69
        Median : 0.00000

        Mean : 3.61352
        Mean : 11.36
        Mean : 11.14
        Mean : 0.06917

        3rd Qu.: 3.67708
        3rd Qu.: 12.50
        3rd Qu.: 18.10
        3rd Qu.: 0.00000

        Max. : 38.97620
        Max. : 100.00
        Max. : 27.74
        Max. : 1.00000

        Max. : 88.97620
        Max. : 100.00
        Max. : 27.74
        Max. : 1.00000

        Max. : 88.97620
        Max. : 100.00
        Max. : 27.74
        Max. : 1.00000

        Min. : 0.3850
        Min. : 3.561
        Min. : 2.90
        Min. : 1.130

        1st Qu.: 0.4490
        1st Qu.: 5.886
        1st Qu.: 45.02
        1st Qu.: 2.100

        Median : 0.5380
        Median : 6.285
        Mean : 68.57
        Mean : 3.795

        3rd Qu.: 0.6240
        3rd Qu.: 6.623
        3rd Qu.: 94.08
        3rd Qu.: 5.188

        Max. : 0.8710
        Max. : 8.780
        Max. : 1200
        Max. : 12.127

        rad
        tax
```

Загальна характеристика даних Boston

5.1 Обчислено оцінку середнього для змінної medv.

```
medv_mean = mean(medv)
print(paste("Середнє для змінної medv: ", round(medv_mean, 2)))

"Середнє для змінної medv: 22.53"
```

Як бачимо середн ϵ значення було оцінено як 22.53.

5.2 Обчислено стандартну похибку цієї оцінки використовуючи наступну формулу:

$$SE = \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$$
 — Standard deviation Number of samples

```
medv_se = sd(medv) / sqrt(length(medv))
print(paste("Стандартна похибка для змінної medv: ", round(medv_se, 2)))
```

```
[1] "Стандартна похибка для змінної medv: 0.41"
```

Як бачимо стандартна похибка була оцінена як 0.41.

5.3 Оцінено стандартну похибку розглянутої вище оцінки середнього за допомогою бутстрапу.

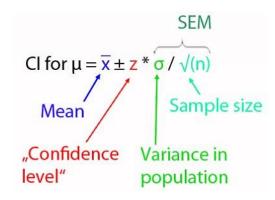
```
set.seed(1)
boot.fn = function(data, index) {
    return (mean(data[index]))
}
print(boot(medv, boot.fn, 100))
```

```
Call:
boot(data = medv, statistic = boot.fn, R = 100)

Bootstrap Statistics:
    original bias std. error
t1* 22.53281 0.009027668 0.3482331
```

Як бачимо було взято R=100, тобто 100 повторень бутстрапу і у підсумку маємо стандартну похибку, що дорівнює 0.34, що таки на 0.06 нижче оціненої похибки у пункті 5.2.

5.4 На основі бутстрап оцінки побудовано 95% довіри для середнього значення змінної medv. Це було виконано за наступною формулою (в даному випадку для 95% довіри z=1.95):


```
ci = c(22.53 - 1.96 * 0.35, 22.53 + 1.96 * 0.35)
```

```
print(t.test(medv))
print(ci)
```

```
One Sample t-test

data: medv
t = 55.111, df = 505, p-value < 2.2e-16
alternative hypothesis: true mean is not equal to 0
95 percent confidence interval:
21.72953 23.33608
sample estimates:
mean of x
22.53281

[1] 21.844 23.216
```

Порівнюючи це з результатами отриманими за допомогою t.test(medv), бачимо, що результат ϵ досить подібний, проте інтервал довіри на основі бутстрап оцінки ϵ вужчим, тобто оцінка ϵ більш точною.

5.5 На основі цього набору даних обчислено оцінку для медіани змінної medv.

```
medv_median = median(medv)
print(paste("Медіана для змінної medv: ", round(medv_median, 2)))
```

```
[1] "Медіана для змінної medv: 21.2"
```

Як бачимо медіану було оцінено як 21.2.

5.6 Оцінено стандартну помилку оцінки медіани змінної medv за допомогою бутстрапу.

```
boot.fn2 = function(data, index) {
    return (median(data[index]))
}
print(boot(medv, boot.fn2, 100))
```

```
Call:
boot(data = medv, statistic = boot.fn2, R = 100)

Bootstrap Statistics:
   original bias std. error
t1* 21.2 0.074 0.3602384
```

Було взято 100 повторень бутстрапу і у підсумку маємо стандартну похибку, що дорівнює 0.36.

5.7 На основі цього набору даних обчислено оцінку десятого процентиля змінної medv.

```
percentile = quantile(medv, c(0.1))
print(percentile)
```

5.8 Використано бутстрап, щоб оцінити стандартну похибку десятого процентиля змінної medv.

```
boot.fn3 = function(data, index) {
    return (quantile(data[index], c(0.1)))
}
print(boot(medv, boot.fn3, 100))
```

Результати оцінки показують, що значення десятого процентиля ε ідентичні з результатом у пункті 5.7, стандартна похибка ε досить високою і дорівню ε 0.53. Проте це нормально з огляду на те, що ми працюємо з десятим процентилем (значення 10-ї частини сукупності менше або рівне нашого квантиля).